

Jezerní růže

I.

Mezi oblými vršky porostlými smutnými smrkovými lesy, mezi loukami a kamenitými políčky se třpytí hladina několika rybníků. Kdysi se o ně začal starat nový mladý porybný. Když měl trochu volna, sedával na břehu jednoho z nich a sledoval, jak vánek čechrá vodní hladinu a úhledně ji češe do drobných stříbřitých vlnek.

Nejkrásnější je ten rybník na přelomu jara a léta, když mohutné vrby poskytují příjemný stín a chladivý větřík vane od vody přímo ke břehu. Ať se ale vítr snaží sebevíc, hladina u vašich nohou zůstane stále klidná jako zrcadlo. Žádnou z blýskavých vlnek nepropustí dál hradba listů, rozložených na hladině jenom pár metrů od břehu. A od června se ten tmavozelený koberec rozsvítí desítkami bílých květů, když lekníny rozkvetou.

Jejich květy ale nikdy nezdobí rybník po celý den. Nejprve si nějakou tu hodinku počkají, až je pořádně prohřejí sluneční paprsky. Teprve když na ně dopolední slunce svítí už pěkně z vršku, rozevrou svoje voskově bílé okvětní lístky a rozvinou je do plné krásy. To se pak uprostřed každého z květů rozzáří jeho zlatožlutý střed, možná na pozdrav, možná jako poděkování slunci za to, že ho probralo z dlouhého nočního spánku.

Porybný měl to štěstí, že zavítal na břeh právě v den, kdy lekníny poprvé rozevřely svoje květy. A on jenom s úžasem hleděl na tu krásu, když se pár metrů od něho postupně rozvíjela jednotlivá poupata. První, druhé, třetí, ... Porybného zajímalo, jestli jich tam v příštích dnech rozkvetě ještě víc, a tak je všechny pečlivě spočítal. Když se pak vracel odpoledne domů, stálo slunce ještě vysoko na obloze a lekníny stále kvetly. Porybný neodolal a znovu usedl na břeh. A jenom tak, pro zábavu, zkusil květy znovu přepočítat. Ale ať počítal, jak chtěl, jeden z nich mu stále chyběl.

Druhého dne se opakoval skoro stejný příběh. Dopoledne si nenechal porybný ujít tu příležitost opět spatřit, jak se rozvíjejí leknínové květy. A tentokrát se rozevřelo dokonce o několik poupat více, nežli včera. Porybného napadlo, jaká by to asi musela být nádhera, sedět v tu chvíli pod vodní hladinou a v klidu pozorovat, jak sluneční paprsky rozsvěcují na stropě rybníka jednu bělostnou leknínovou lampičku za druhou.

Jenomže odpoledne zase jeden z květů chyběl. Porybný seděl na břehu a dumal, čím to jenom může být. Že by se mu v revíru objevil pytlák? Začne s lekníny, potom načerno uloví nějakého toho kapra a nakonec třeba ukradne rovnou celý rybník, když se pokusí otevřít stavidlo. Jako správný hospodář tomu bude muset co nejdřív učinit přítrž.

Dlouho tam seděl, přemýšlel a hleděl přitom na rozkvetlou vodní hladinu. Ani si neuvědomoval, v jakém zvláštním rytmu dnes šumí vítr v korunách vrb, jak chladivě šplouchají vlny a jak v tom všem skoro zaniká tichounký zvuk tklivé písně, nesoucí se z malého ostrůvku uprostřed rybníka. Jak slunce pomalu klesalo k obzoru, začaly se květy postupně zavírat. A když se zavřel i poslední z nich a porybný se pomalu zvedal k odchodu, zmlkala i smutná píseň na ostrůvku.

Dalšího dne nepřišel k rybníku obvyklou cestou, ale připlížil se nepozorovaně až ke břehu a zůstal zde ukryt ve vrbičkách. Již potřetí se toho roku začala rozvíjet leknínová poupata. Jakmile se ale tentokrát první květ naplno rozevřel, vítr pojednou zesílil a v jeho poryvu se vytvořil nepatrný vzdušný vír. A jak ho hnal vítr směrem k leknínům, vír postupně mohutněl, začal zvedat vodu do vzduchu a proměnil se v malý točící se vodní sloup.

Porybný si ho všiml až těsně předtím, než se dotkl prvního leknínového květu. V dalším okamžiku se už květ ocitl v samém středu vodního sloupce. A než si stačil porybný uvědomit, cože se to vlastně děje, namířil si to vodní sloup doprostřed rybníka a tam se roztránil o ostrovní břeh. Po květu zůstalo na hladině jenom prázdné místo. Porybný nad tím zpočátku jenom nevěřícně kroutil hlavou. Ale pak se rozhodl přijít tomu všemu na kloub. Hned zítra sem přiveze malou loďku a vypraví se na ostrůvek, aby se podíval na toho lupiče květů pěkně zblízka.

II.

Dopravit k rybníku loďku nebylo vůbec snadné. A tak se příštího dne porybný opozdil, dorazil k rybníku až chvíli před polednem a poprvé tak promeškal okamžik, kdy se leknínové květy probouzejí. Ale stačil jediný pohled a porybný hned zalitoval, že sem nedorazil včas. Namísto kvetoucí vodní zahrady se zde rozprostíral obraz zkázy. Květů zde bylo o poznání méně, nežli včera. A řada zbývajících byla buď povadlá, nebo vypadaly, jako by jim někdo vytrhal část okvětních lístků. A na mnoha místech, kde se dříve zelenaly svěží leknínové listy, dnes jen temná vodní hladina mlčky žalovala na neznámého vandala.

Ba i vítr byl z toho všeho tak smutný, že na chvíli zapomněl foukat. Listí v korunách vrb jen nehybně mlčelo, všechny vlnky se schovaly kamsi hluboko pod hladinu a dočista tam zapomněly šplouchat. Nastalé ticho přerušovala jen teskná píseň. A tentokrát ji uslyšel i porybný.

Už už se chystal spustit loďku na hladinu a doplavít se na ní k ostrůvku, když v tom ho spatřil. Původce všeho toho zla. U jednoho z leknínů se vynořila z vody rybí hlava a vzápětí zmizel další bělostný květ v hlubinách. A ostrovní píseň jako by se v tu chvíli rozplakala. Už to snad ani nebyl zpěv, ale nářek plný smutku a beznaděje.

Porybný si v tu chvíli vzpomněl na slova svého předchůdce o tom, jak zde před lety vysadili pár nových ryb, amurů. Od té doby je zde prý nikdo nikdy nespatriil a kdoví, jestli ještě žijí. No, nejméně jednomu z amurů se rozhodně dobře daří a jak se zdá, ze všeho nejvíce mu zachutnaly právě lekníny. Jestli to tak půjde dál, tak je možná za pár dnů spořádá úplně všechny. Co by to ale byl za porybného, kdyby si nedokázal poradit s jednou bláznivou mlsnou rybou.

A tak se rychle vrátil domů, připravil zde trochu těsta z kukuřičné mouky a za hodinku už stál s rybářským prutem a podběrákem opět u rybníka. Odvázal loďku, nasedl do ní a zamířil k nejbližším leknínům. Utrhl jeden povadlý květ, nasekal ho nožem na drobné kousky a přidal do kukuřičného těsta. Správná návnada pro tu nejmlsnější a také nejžravější rybu, co kdy spatřil, byla konečně hotová. Zbývalo už jen napíchnout ji na háček a hodit do rybníka kousek od leknínů.

Amur si ale dával načas. Slunce už začalo pomalu klesat k obzoru a on se stále ani neukázal. Možná někde u dna vyspával po ranní hostině. Časem ho ale chuť na vybrané leknínové pamlsky probudila a on se vydal vzhůru k hladině jako k prostřenému stolu. Zpočátku jen tak jako drobný předkrm zhltnl mladý křehký list a pak si konečně všiml lahodné návnady. Splávek se nejprve dvakrát nepatrně pohnul, jak amur zvědavě uždiboval těsto. A to mu tak zachutnalo, že do třetice se už nerozpakoval a spolkl ho i s háčkem. Splávek najednou divoce poskočil, ale porybný již byl ve střehu a rychle zasekl. Začal urputný, leč nerovný boj. Amur se vši silou snažil uniknout do hlubin, ale zručnost a síla lidských paží nakonec přece jen zvítězila, znavená ryba sebou naposledy párkrát mrskla a pak už jenom bezmocně ležela v podběráku.

Porybný byl svým úlovkem natolik zaujatý, že ani nevnímal, co se děje s ostrovní písni. Zpočátku, když se splávek poprvé zlehka pohnul, se její pláč proměnil ve smutnou melodii. A když bylo po všem, zněla už z ostrůvku veselá písnička horského potůčku.

Porybný si potřeboval na chvíli odpočinout a tak usedl na břeh, jeho zrak spočinul nejprve na zachráněných leknínech a pak už jen tak bloudil po hladině rybníka. Najednou na něj padl smutek a on nevěděl proč. Připadal si, jako by už na břehu neseseděl sám. Jako by mu někdo vyprávěl podivný příběh beze slov. Konečně si uvědomil, že to není žádný příběh, ale melodie písne nesoucí se od ostrůvku. Písne, jejímž slovům zatím nerozuměl, písne, v jejíž zvonivé melodii se pojednou ozvaly tklivé tóny. A ta píseň byla stále smutnější a zněla stále tišeji a tišeji, když se první leknínové květy začaly pomalu zavírat.

Porybný ještě dlouho seděl u rybníka a teskně hleděl do vody, i když žádný z leknínů už nekvetl a i ta písnička již dávno dozněla...

III.

Další den spěchal hned zrána ke svému rybníku. Říkal si, že se musí přesvědčit, jestli jsou všechny lekníny v pořádku. Ve skutečnosti ho tam ale táhlo něco jiného a musel tentokrát dlouho netrpělivě čekat, než se slunce vyšplhá po obloze dostatečně vysoko. Leknínů sice od včerejška nebylo, ale když začaly jeden po druhém rozkvétat, žádná píseň se již neozvala. Jako poslední se rozvinulo poupě nejbližší od břehu. Asi proto, že tu předtím nejdéle spalo ve stínu vrb. A voda kolem toho největšího spáče se začala najednou pomaloučku točit, vodní vír stále zrychloval, až se spolu s ním začal otáčet i leknínový květ. Po chvíli si to vír zamířil k velkému balvanu na břehu. A čím více se blížil, tím výše čněl nad hladinu a mohutněl. A na jeho vrcholu se stále divoceji a divoceji točil utržený květ.

Jakmile narazil na balvan, rozpadl se vír na miliony vodních kapek a ty se rozlétly na všechny strany. Porybného na malou chvíli oslepil ten nenadálý vodní příval. Když si pak odhrnul zmáčené vlasy z čela a opět otevřel oči, nemohl uvěřit tomu, co vidí. Na balvanu seděla drobná žena v zelených šatech. Krk a obě ruce jí obepínaly šňůry perel, obličej jí lemovaly dlouhé žluté vlasy ozdobené bělostným leknínovým květem a zpod těch vlasů hleděly na porybného uhrančivé, smaragdově zelené oči.

Když se do nich porybný poprvé podíval, měl pocit, že hledí do dvou hlubokých tůní. Na chvíli sklopil zrak, ale ta dvojice zelených smaragdů jako by ho přitahovala i přes přivřená víčka. Když se do nich zadíval podruhé, zdálo se mu, že padá až na dno hluboké propasti a tam se potápí stále hlouběji a hlouběji pod hladinu bezedného jezera. Jenom stěží se mu podařilo stočit zrak jinam, aby se nakonec neutopil. Ale v tom pohledu bylo cosi čarovného a porybný neodolal. Když se do těch očí zahleděl pořetí, dočista se v nich ztratil a neměl již sílu podívat se jinam.

A v tu chvíli se jí konečně dočkal. Ostrovní písničky, na jejíž melodii čekal už od rána. Žena měla rty pevně sevřené, přesto slyšel stále jasněji a zřetelněji včerejší píseň a pomalu začínal rozumět i jejím slovům. Slovům o dlouhé tíživé samotě v kouzelném světě pod hladinou. A také slovům o naději, že se konečně našel někdo, kdo ji z té nekonečné samoty dokáže vysvobodit.

Byl by poslouchal ještě dlouho, ale píseň pojednou dozněla a omámení pominulo. To žena sklopila svoje oči a namísto toho se poprvé pohnuly její rty:

„Přišla jsem ti poděkovat. Nejen za sebe, ale také za všechny zachráněné lekníny.“

„A proč za lekníny, když ty sama je den co den připravuješ o to nejhezčí, co mají?“ zeptal se porybný, když konečně pochopil, že před ním sedí tajemný leknínový lupič.

„Netrhala bych je, kdybych nemusela,“ odpověděla. „Ale mají kouzelnou moc. Jenom pokud zdobí moje vlasy rozvinutý leknínový květ, smím opustit vodní hlubinu.“

„Copak je možné, aby něco takového dokázal obyčejný leknín?“ nemohl uvěřit porybný jejím slovům.

„A co je na tom divného? Vždyť lidé umí pomocí rostlin vyléčit spoustu nemocí, ale dokáží jimi také zabít. Květinou můžeš přece vyznat lásku i vyjádřit žal. Tak proč by mě jeden z květů nemohl vysvobodit z mého mokrého vězení?“

„A kdo vlastně jsi, že dokážeš žít pod vodou?“

„Jsi nejen mladý, ale také ještě hodně nezkušený porybný, když ani nepoznáš vodníka.“

„Ty a vodník? Vždyť pořádný vodník má přece vypadat úplně jinak!“

„Já vím, nedomrlý, nezdravě vypadající zelený mužíček v brčálovém sáčku, stále jen studený a mokrý, s věčně kapajícím šosem. Kam vy, lidé, na takové nápady jenom chodíte!“

„Vždyť přesně takového vodníka znám ze spousty pohádek a vyprávění. Když už vodníci skutečně existují, tak proč by nemohli vypadat právě takhle?“ trval si na svém porybný.

„No abych pravdu řekla, tak prý kdysi před pár tisícovkami let takoví vodníci skutečně žili. Ale byli úplně k ničemu. Však jsme díky nim také málem vymřeli.“

„To chceš tvrdit, že dnes už žádní vodníci vlastně nežijí, protože jsou to jenom samé vodnice? Ale jak je potom možné, že jste nevyhynuli?“

„To máš prosté. Kde chyběli vodníci, tam za ně museli zaskočit lidé.“

„Možná máš pravdu,“ připustil porybný. „Ale proč se potom vodníci, promiň, vlastně vodnice, zajímají jenom o pohledné dívky? Vždyť jsem ještě neslyšel, že byste v některém ze zdejších rybníků utopili nějakého chasníka.“

„On se o takové děvče většinou ucházel nejeden šikovný mládenec. A já jsem pak kvůli ní neměla šanci získat jeho srdce.“

Porybného při těch slovech zamrazilo. To když si vzpomněl, co se v kraji právě o tomhle rybníku vypráví. Kolik mladých dívek zde kdysi za podivných okolností utonulo. Ještě že jemu se zatím žádné z místních děvčat nezalíbilo.

„A to si opravdu myslíš, že si za takovou cenu můžeš koupit lidskou lásku? Že můžeš získat srdce muže, kterému jsi vzala toho, koho měl nejraději? Teď už dokonce začínám věřit i té tvojí písni o věčné samotě. Protože ty si nic jiného stejně nezasloužíš!“

Přes ta příkrá slova bylo porybnému v koutku duše vodnice tak trochu líto, ale nechtěl to dát najevo. A ona jen dál smutně seděla na balvanu se sklopenýma očima. Jenom barva jejího obličeje se pojednou změnila. Ještě před chvílí měla nazelenalý nádech, jak se v ní odrážela hladina rybníka. Teď zelený odstín z jejího obličeje úplně zmizel, jak ho přehlušila červeň ruměnce. A ona se, možná poprvé ve svém předlouhém životě, zarděla studem.

„Ty si možná myslíš, že mi říkáš něco nového,“ ozvala se po chvíli tiše.

„Vždyť já už jsem na to dávno přišla sama. A ty dívky jsem vlastně ani pořádně neutopila. Dříve neumělo plavat tolik lidí, jako dnes. A když se některá z nich už začala topit, tak jsem ji prostě ponechala jejímu osudu.“

„No, abych pravdu řekla, tak jsem občas některé z nich pod hladinu tak trochu pomohla,“ dodala ještě a znovu se začervenala.

„Ale stejně mi to nebylo nic platné. Když se zde některému mladíkovi utopila milá, zanevřel obvykle na můj rybník a přestal k němu chodit. A já jsem ho již nikdy nespatriila.“

Porybný naslouchal a zároveň si ji přitom prohlížel. Oči měla ještě stále přivřené a tak se nemusel obávat jejich uhrančivého pohledu. Přitom neušla jeho pozornosti jedna zvláštní věc. Přestože se vodnice teprve před malou chvílí vynořila z vody, nevisely jí vlasy zplihle z hlavy, ale vánek si namísto toho pohrával s jejími zlatožlutými kadeřemi. Suché šaty jí splývaly podél těla a dokonce ani balvan, na kterém seděla, nebyl potřísněn jedinou kapičkou vody. Porybný byl naproti tomu stále ještě mokrá od hlavy až k patě. Kdyby teď ty dva někdo cizí pozoroval, třeba by ho napadlo, že vodník právě láká do hlubin další nevinnou dívku.

Vodnice se na chvíli odmlčela, pak zvedla víčka a podívala se na porybného. A ten znovu neodolal mámvému pohledu a zdálo se mu, že se noří do smaragdové tůně, jako by ho snad vodnice lákala k sobě na návštěvu.

„Co se stalo, stalo se,“ ozval se vzápětí její hlas. „Čas zpátky vrátit nedokážu a lidem jsem už dávno přestala škodit. Nechceš alespoň, abych ti udělala radost a splnila jedno tvé přání?“

„Copak ty víš, co si přeji?“

„Za těch pár dnů, co sem den co den chodíš obdivovat moje lekníny, tě už tak trochu znám. A vím, že máš rád nejen ty lekníny, ale celý můj rybník s jeho rybami i rozpustilými vlnkami. Vlnkami, které si nejprve hrají jedna s druhou na honěnou. A když je pak vítr zaneše do bludiště z rákosí, začnou si v něm hrát na schovávanou, dokud se neukryjí tak dobře, až zmizí docela. Copak tě nezajímá, jak vypadá můj domov dole pod hladinou? Copak ty nechceš vidět leknínové květy prozářené shora paprsky poledního slunce?“

Porybný musel vynaložit hodně úsilí, aby se vymanil z jejího pohledu. Nechtěl, aby z jeho očí vyčetla, na co právě teď myslí. A tak se zadíval raději na rybník, jako by chtěl pohledem proniknout až pod jeho hladinu a zjistit, co ho tam čeká. V jeho myšlenkách se mísila zvědavost s obavami. Tak rád by se tam podíval. Co když ho tam vodnice jenom láká svými sladkými řečmi a ve skutečnosti ho chce nakonec utopit. Ale přitom jí věřil a toužil ji následovat, i kdyby ho zvala třeba do horoucích pekel. Už teď na ní mohl oči nechat a představa, jak ho vede svým podvodním královstvím a mokré šaty se jí přitom svůdně lepí k tělu, byla stále přitažlivější.

Než se ale stačil rozhodnout, vyrušila ho vodnice z rozjímání:

„Mě se přece nemusíš bát. Co bych z toho měla, utopit takového šikovného mladíka. Tvá polapená smutná dušička by stále jenom toužila po svobodě a o tvoje mužné tělo, o to bych přece nadobro přišla. A kdo by tady potom místo tebe chránil moje lekníny, kdyby na ně nějaká hloupá ryba zase dostala chuť?“

Porybný už byl vlastně rozhodnutý tu lákavou nabídku přijmout, přesto dělal ještě naoko drahoty:

„A pročpak jsi vlastně s ulovením amura čekala až na mě. Copak si s takovou protivnou rybou nedokážeš poradit sama?“

„Tobě se to lehko říká. Ale zkus utopit rybu. Rybu, která je pod vodou mrštnější, než já. Pokusil ses ty někdy chytit vítr za to, že ti shodil čepici z hlavy?“

„Ale to tvoje druhé přání, to ti dneska nesplním,“ řekla ještě. „Každý slušně vychovaný tvor přece chodí pod vodou pěkně v suchých šatech. Copak jsme my dva snad nějaké ryby nebo žáby? A nemysli si, že si tě přivedu domů takhle zmáčeného! Nejprve tady na slunci pěkně uschneš. U mě pod vodou by se ti to už nepodařilo.“

„Jak víš, na co jsem myslel? Vždyť já jsem se ti schválně nedíval přímo do očí!“

„Ale to jsi přece klidně mohl. Já si s tebou dokážu vyprávět pouhým pohledem, ale pokud přitom na něco myslíš a nechceš mi to říct, tak tvoje oči tě neprozradí. To leknínové listy na tebe žalovaly. Když se na ně zadívá prostý člověk a já mám přitom leknínový květ ve vlasech, vím všechno, co se mu jen na okamžik mihlo hlavou. Podívej se raději zase na mě, vždyť na lekníny ses v posledních dnech vynadával více než dost.“

Jejich pohledy se znovu potkaly. Porybný se těch dvou hlubokých zelených tůní přestal bát a tentokrát to byla spíše ona, kdo nedokázal odvrátit zrak. Blížilo se poledne a vodnici začalo být na jejím balvanu horko. Přece jenom byla zvyklá spíše na chladnou vodu. A tak se ukryla do stínu vrb, ale tak, aby na ni porybný stále viděl. Ještě dlouho si tam povídali beze slov, a kdyby ho v tu chvíli někdo spatřil, tak by si myslel, že usnul na břehu rybníka s otevřenýma očima.

Porybný občas zažertoval, to když namísto odpovědi schválně stočil na chvíli zrak směrem k leknínům a ona si pak musela odpověď přečíst v jeho myšlenkách. Ani si neuvědomil, že slunce stále více a více hřeje a že již vysušilo z jeho oblečení i poslední zapomenutou kapku.

„Jestli budeme dlouho otálet, leknínové květy se nakonec zavřou a návštěvu budeme muset odložit na zítřek,“ pohnuly se po dlouhé době její rty.

„A jakým kouzlem se k tobě domů mohu dostat?“ zeptal se porybný. Pak ho to ale napadlo a zarazil se. Přišlo mu najednou líto trhat další leknínový květ a na chvíli se odmlčel. Podíval se dolů před sebe na zem, na dvě štíhlé bosé nohy, které se již chystaly vkročit do vody. Lekníny ho teď nemohly prozradit, ale vodnice přesto jeho mlčení pochopila.

„Neboj se, další leknín už nemusíme trhat.“

„A jak se tedy k tobě dostanu?“

„Sedni do loďky, dopluj k ostrůvku a uvidíš,“ odpověděla, když už stála po lýtka ve vodě. Udělala ještě pár kroků a najednou zmizela pod hladinou.

IV.

Porybný si připadal, jako by se probudil z kouzelného snu. Může to být vůbec pravda, nebo se mu to všechno jenom zdálo? Vždyť není nic snazšího, než se o tom přesvědčit. A tak za chvíli již jeho loďka brázdila vodu a zamířila si to přímo k ostrůvku. Když tam konečně dorazila a on se zvědavě naklonil přes její okraj, tak nemusel dlouho čekat.

Hned vedle loďky se nejdříve vynořil z vody leknínový květ a pak i ruka, která ho opatrně držela. Porybný z ní chtěl převzít klíč k vodní říši, na poslední chvíli si to ale rozmyslel, sáhnul o malý kousek níž a zlehka uchopil to útlé zápěstí. Necítil žádné vlhko ani chlad, jenom hebkou pleť a hřejivý pocit štěstí. Nesnažila se mu vyklouznout, ani když ji skoro pustil a jenom něžně hladil její dlaň a prsty, jak se jeho ruka pomalu sunula směrem vzhůru. Pak se naposledy dotkl konečků jejích prstů, pevně sevřel leknínovou stopku a zamířil s bílým květem ke svým vlasům.

Jednou rukou si pečlivě přidržoval tu křehkou ozdobu, aby ji snad někde neztratil, a opatrně skočil. S leknínem v suchých vlasech se pomalu dotkl nohama rybníčního dna a otevřel oči. Stála v zeleném šeru pouhý krok vedle něho, usmívala se na něj a znovu promluvil její zrak:

„To se dělá, tolik zdržovat, když na tebe čekám sama doma a předávám ti klíče od svého příbytku? Pojď už raději dál,“ říkaly její oči. A kdyby jí snad v tom přítmí špatně rozuměl, uchopila ho za ruku a jejich prsty se propletly, když spolu kráčeli po hebkém koberci z vodních řas.

Udělali jen pár kroků, než se mu otevřel pohled na police z dubového dřeva plné modrozelených hrnečků. Na každém z nich byl namalován bělostný květ a každý z těch hrnečků byl přikryt malou zelenou pokličkou ve tvaru leknínového listu. A byla jich tam taková spousta, až to vypadalo, jako by ve vodním království rozkvetlo více leknínů, nežli na hladině nad ním.

Porybného ale z toho pohledu v ten den již podruhé zamrazilo, když si vzpomněl na slova o utopených dívkách a pochopil, co je ukryto uvnitř každého z těch hrnečků. Prudce se zastavil, a když se k němu otočila a překvapeně na něj pohlédla, jeho oči jí odpověděly na nevyslovenou otázku:

„Nezlob se, ale tyhle lekníny mě spíše děsí. Nepůjdeme se raději podívat na ty skutečné?“

„Promiň, nechtěla jsem tě vystrašit. Pojďme odtud.“

Znovu se od ní nechal vést, tentokrát pryč od ostrůvku směrem k největší skupině kvetoucích leknínů. Šli cestičkou vysypanou jemným říčním pískem a lemovanou oblázky. Vyplašené rybky jim překvapeně uhýbaly z cesty a schovávaly se v závěsech z vodního moru a žabího vlasu. Po chvíli chůze se šero vodních hlubin najednou rozjasnilo a i cesta pod jejich nohama se náhle rozzářila, jako by nebyla pokryta obyčejnými zrnky písku, ale drobnými perličkami.

Vodnice pustila na chvíli jeho ruku a mlčky ukázala vzhůru. Když se tam podíval, užasl nad tou nádherou. Vodu jako by prosvěcovaly desítky leknínových lampiček, vykládaných tou nejušlechtilější bělostnou perletí.

„Konečně jsi pochopil, jak říkáme za slunečního dne leknínovým květům,“ rozezněl se mu najednou v hlavě její hlas.

Jeho pohled sklouzl dolů a jejich oči se znovu našly.

„A jak jim vlastně říkáte?“ zeptal se porybný.

„Sluneční perly přece,“ odpověděla poněkud překvapeně vodnice.

„Copak sis nevšiml, jak jejich záře proměnila písek na dně?“ pokračovala. „Každé zrnko písku je teď pokryto tenoučkou vrstvou perleťového svitu, že vypadá jako nepatrná perla. Vždyť ani skutečné perly nejsou ničím jiným, než pískovými zrnky obalenými perletí.“

„Máš pravdu, je tu překrásně,“ odpověděl porybný. „Ale všechna ta krása mi připadá až příliš chladná. Vždyť i tvoje oči v tom stříbřitém svitu vypadají smutnější, než byly před chvílí. A přitom by stačilo přidat pár barevných červených květů a hned by tu bylo veseleji.“

„Někdy i leknín vykvete červeně, ale je to velká vzácnost. Já sama jsem ještě nikdy žádný takový nespatriřila. Jejich květům potom neříkáme sluneční perly, ale jezerní růže.“

„A já bych byla tak ráda, kdyby jednou i v mém rybníku rudě rozkvetla jezerní růže,“ povzdechla si ještě.

„Jak je ale možné, že zrovna tady je tolik slunečních perel a nikde v okolí jsem zatím nespátřil ani jediný leknínový lístek?“ zeptal se porybný a jeho pohled zamířil opět vzhůru.

„Copak ty to nevíš. Touha každé z mých dušiček po svobodě se rok co rok promění v jeden bělostný leknínový květ. Přece sis už všiml, že těch malovaných hrnečků je právě tolik, kolik leknínů zde během celého léta postupně rozkveté,“ rozeznělo se opět porybnému v hlavě.

„Takže je to vlastně touha každé z těch nešťastnic, která tě jednou do roka na pár hodin vysvobodí a která mi také umožnila, abych se s tebou setkal a bych tě mohl navštívit? A ty se jim za to všechno odvděčíš tím, že je věčně držíš v jejich malovaném vězení!“ rozzlobil se porybný.

„Co to povídáš?“ ozvala se překvapeně vodnice. Pak se ale i její pohled stočil směrem vzhůru a ona pochopila.

„Už jsem skoro zapomněla, že ve vodním království platí podivné, ale spravedlivé zákony. Když se obyčejný člověk s bílým květem ve vlasech podívá zespodu na leknínové listy, pak dokáže číst moje myšlenky. Stejně jako já dokážu číst ty tvoje při pohledu shora.“ řekla a smutně se podívala porybnému do tváře. Tentokrát ale nenalezla v jeho očích pochopení.

„Nezlob se na mě, ale já tady za takovou cenu nemohu zůstat!“ rozhodl se. „Nechej si ty svoje lekníny, už se jich ani nedotknu.“ Po těch slovech zatajil dech, vytáhl z vlasů bílý květ a podal ho překvapené vodnici. A pak už stačilo pár rychlých temp k tomu, aby se vynořil z vody. Doplavál k loďce, nasedl do ní a vrátil se zpátky na břeh.

Po celý další týden se den co den nesla nad opuštěnou hladinou teskná píseň. A byla stále tišší a smutnější, až osmého dne umlkla docela. Porybný se ale po celou tu dobu věnoval ostatním rybníkům a ani jednou si ji nepřišel poslechnout.

V.

Léto bylo toho roku horké a suché a čas utíkal rychleji, než úzký líný potůček vytékající pod hrází z rybníka. Lekníny na jeho hladině už nikdo netrhal. Přesto jich začalo postupně ubývat, když jeden za druhým pomalu odkvétaly. Porybný sem začal opět chodit a jeho zrak stále častěji spočinul na slunečních perlách. A čím více leknínů odkvétalo, tím silněji toužil po tom, aby zase jednou uslyšel ostrovní písničku, aby spatřil ženu svých snů a aby se mohl opět ponořit do hlubin jejích smaragdových očí.

Znovu začal každé dopoledne počítat rozkvétající lekníny. Odpoledne je pak nikdy nezapomněl přepočítat s marnou nadějí, že snad bude jeden z nich chybět. A ta naděje vždy znovu a znovu umírala v jeho srdci, když pokaždé dopočítal až do konce. Hleděl pak teskně na leknínové listy a snažil se svými myšlenkami přivolat vodnici zpět. Co když se před chvílí přepočítal? Co když právě teď jedna perleťová lampička přestala osvětlovat vodní království a on si toho ani nevšiml? Ale vše bylo marné. Utrhnout byť jen jediný leknínový květ se však porybný ještě stále neodvážil.

Léto končilo a jednoho dne rozkvetly na hladině rybníka dva poslední bělostné kvítky. Porybný pochopil, že s nimi pozítří, možná dokonce již zítra, odkvete poslední zbytek jeho naděje. A touha ho nakonec přemohla. Odvázal loďku, doplul na ní k posledním leknínům a s těžkým srdcem jeden z nich utrl.

Za chvíli již hleděl na největší vodnický poklad – modrozelené hrnečky plné lidských dušiček. Po jeho boku ale tentokrát nikdo nestál, nikdo nehlídal to prokleté bohatství. Vodní království bylo opuštěné a i rybky se dnes tomu místu vyhýbaly. Plný smutku a obav se vydal úzkou pěšinkou vysypanou pískem k tomu nejkrásnějšímu místu, co znal.

Zelenavé šero se jen nepatrně rozjasnilo, když dorazil k cíli své cesty. Jediný leknínový květ již neměl dost síly k tomu, aby proměnil písková zrnka v drobné perličky. A porybný marně vyhlížel i šňůry pravých perel, které kdysi zdobily milovanou šíjí a zápěstí. Všechny perly až na jednu odtud zmizely. Jenom ta poslední rozkvetlá sluneční perla nesměle blikala kdesi u stropu. A nejhezčí místo z celého vodního království se rázem proměnilo v to nejsmutnější, jaké kdy poznal.

Byla to možná jenom náhoda, ale třeba si ten poslední leknínový květ konečně vzpomenu, kdo ho letos zachránil před nenasytou rybou. A protože květiny neumí promluvit lidskou řečí, tak se, možná namísto poděkování, rozzářila leknínová lampička, jak nejvíce uměla. Dost silně na to, aby si porybný všiml slabého záblesku několika perel ukrytých za zeleným závěsem. Odhrnul tu záclonu z vodních rostlin a konečně ji spatřil.

Seděla na dně, oči zavřené, a netušila, co se kolem ní děje. Teprve když ji objal svojí paží, otevřela na chvíli víčka a jejich oči se znovu potkaly. Ale už to nebyla ta dvojice bezedných smaragdových tůní. Byly to jen dva matné zelenkavé drahokamy, které dlouhým čekáním ztratily svůj lesk a ze samého smutku oněměly. A on cítil, jak ho její tělo studí a jak se celá chvěje zimou. V tu chvíli dostal bláznivý nápad. Opět zadržel dech. Leknín jí tentokrát nepodal, ale zasunul do vlasů a s vodnicí v náručí se vynořil na hladinu. Doplavал s ní až ke břehu a tam ji opatrně položil do trávy prohráté poledním sluncem.

Znovu pootevřela na chvilku víčka, byla ale příliš zesláblá a prokřehlá na to, aby její oči dokázaly promluvit. Věděla, že sedí vedle ní. Šťastný, že ji konečně našel, a zároveň plný obav z toho, co se s ní stalo. Její rty se konečně nepatrně pohnuly: „Já už nedoufala, že ještě přijdeš. A nestrachuj se, potřebuji si jen trochu odpočinout a zahřát se“. Její víčka i rty se opět zavřely a za chvíli tvrdě usnula.

Spala tam několik dlouhých hodin a on celou tu dobu seděl vedle ní a nespustil z ní zrak. Když se konečně probudila a otevřela oči, už to byly zase ty dva podmanivé smaragdy. Kdoví, co jim tak rychle vrátilo jejich lesk. Mohlo to být teplo slunečních paprsků. Třeba to byla síla leknínového květu ve vlasech, ale možná to byl i hřejivý pohled milovaného muže.

„Proč jsi mě nenechal posledně dokončit ten příběh o jezerní růži? Proč sis mě alespoň nepřišel poslechnout, když jsem o ní po celý týden zpívala?“ ptaly se její oči. A pak se mu v hlavě rozezněly tóny písně, jejíž slova ještě neznal.

Tentokrát to byla píseň o lásce a růži. Píseň o tom, že když muž z čisté lásky a dobrovolně vkročí do vodního království, nemusí ho chránit žádná rozkvetlá sluneční perla ve vlasech. Od toho okamžiku se však stane zajatcem vodních hlubin a žádný bělostný leknínový květ nebude mít dost síly, aby ho z jeho žaláře vysvobodil. Když ale vydrží až do začátku příštího léta, tak se jeho touha po svobodě promění v jezerní růži. A rudý květ leknínu má nesmírnou moc. Vykvetě každým rokem a vydrží kvést po celé léto. A po celou dobu květu, dnem i nocí, ať bude otevřený nebo zavřený, předá ten květ část své kouzelné moci muži i jeho vodnici. Oba se budou moci kdykoli vynořit a odejít, kamkoli budou chtít. Jenom se budou muset nejpozději do konce léta vrátit, jinak by na souši zahynuli.

Vodnice byla stále ještě zesláblá a oči se jí pomalu zavíraly. Porybný musel pečlivě naslouchat a ani na chvíli nesměl uhnout pohledem, aby mu z tichounké písně neuniklo ani slovo. Když dozněl poslední verš, zavřela se její víčka úplně.

„S tebou bych těch pár měsíců pod hladinou určitě vydržel a hrozně rád bych ti potom přinesl jezerní růži,“ ozval se porybný.

„Ale představa, že bych tam měl po celou dobu žít vedle těch uvězněných dívčích dušiček, mě stále děsí. Ani podívat se do míst, prosvícených jezerními perlami, bych už nikdy nedokázal. Pro tebe jsou bělostné květy leknínů a jejich perleťový svit symbolem svobody, mně ale budou navždy připomínat utrpení nevinných lidí.“

Po těch slovech zavládlo na dlouhou dobu ticho, než promluvila vodnice:

„Jestliže propustím všechny mé dušičky na svobodu, tak se příští rok v mém rybníku už žádné sluneční perly neobjeví. Už mě napadlo, že s jezerní růží je vlastně nebudu potřebovat. Ale mohu ti věřit? Co když se mnou pod vodou nevydržíš a žádnou jezerní růži mi nepřineseš? A já tam pak zůstanu navždy uvězněná.“

„Copak jsem tě dnes nedokázal vysvobodit z tvé samoty? I když jsem se zařekl, že s leknínem ve vlasech již k tobě nevzkročím! Ani to ti nestačí?“

„I když nám oběma nakonec jezerní růže rozkvetne, co to budu za vodníka bez jediného hrnečku s dušičkou? Vždyť přijdu o největší bohatství, co pod vodou mám,“ odpověděla smutně vodnice.

Pak ale ještě dodala: „Vlastně ty dušičky byly mým největším bohatstvím jenom do chvíle, než jsem tě přivedla do svého království.“ A opět nastalo ticho.

Slunce ale nečekalo a pomalu klesalo k obzoru. A oba dobře věděli, že do chvíle, kdy se poslední květ na hladině začne zavírat, jim mnoho času nezbývá.

„Znám dobře svoje lekníny a vím, že ten zbývající zítra naposledy rozkvetne,“ řekla nakonec vodnice. „Dopřej mi prosím ještě den času. Když zítra přijdeš na břeh mého rybníka, dozvíš se, jak jsem se rozhodla.“ To byla poslední slova, která od ní toho dne porybný uslyšel.

Příštího dne seděl již od rána na břehu, až se konečně dočkal chvíle, kdy se naposledy rozzářila na hladině sluneční perla. Ale vodnice se ani neukázala, ani se neozvala její píseň. Marně tam čekal celé dopoledne. A když slunce začalo pomaloučku klesat, nevydržel to už a odvázel svoji loďku. Doplul s ní až k ostrůvku a pak zpět k poslednímu leknínu, aby byl své milované co nejbližší. S úpěnlivou prosbou v očích hleděl na leknínové listy a prosil je, aby jí vyřídily, jak dlouho tu už na ni čeká. Vodnice ho ale neslyšela.

Nakonec vše málem dopadlo jako včera. Porušil svoje předsevzetí a utrl ten poslední bělostný květ. Již se chystal skočit do vody, pak se ale jeho ruka směřující k vlasům zastavila. Pochopil, že existuje jediný způsob, jak jí může usnadnit to těžké rozhodování – když se on rozhodne jako první.

VI.

Příštího dne našli u břehu rybníka prázdnou loďku. Zavál ji tam vítr a na jejím dně ležel povadlý leknínový květ. A mladého porybného, toho už vícekrát nikdo nespáčil.

„Byl to nějaký divný porybný,“ říkali si místní lidé. „Vždyť se staral víc o lekníny, než o svěřené ryby. A ke všemu byl přitom tak nešikovný, že se nakonec utopil.“

„Je to nějaký divný rybník,“ říkal si začátkem příštího léta nový porybný. „Prý tu ještě loni kvetly spousty bělostných leknínů a já jsem tu letos ještě nespáčil ani jediný.“

Nedíval se ale dobře. Přehlédl těch pár listů, které se objevily na hladině kousek od ostrůvku uprostřed rybníka. První letní den se mezi nimi rozevřel překrásný červený květ. A od těch dob tam občas v létě můžete zaslechnout radostnou dvojhlasou písničku, která se tiše line od ostrůvku.